

Міністерство освіти, науки, молоді та спорту України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Кафедра зоології

**Конхіометричні і цитогенетичні дослідження ставковика
озерного (Mollusca: Gastropoda, Pulmonata, Lymnaeidae) України**

Магістерська робота
студентки VI курсу
природничого факультету
Олійник Альони Юрївни

Науковий керівник:
доктор біологічних наук,
професор,
завідуюча кафедрою зоології
Стадниченко Агнеса Полікарпівна

Зміст

Вступ	3
Глава I. Літературний огляд	6
1.1. Загальна характеристика родини Ставковикових	6
1.2. Історія морфологічних досліджень родини <i>Lymnaeidae</i>	8
1.3. Історія таксономічних досліджень роду <i>Lymnaea</i>	10
Глава II. Матеріал і методика досліджень	16
Глава III. Морфологічна мінливість таксонів роду <i>Lymnaea</i> Лісостепу України, виділених за генетичними ознаками	20
3.1. Конхіологічна характеристика	20
3.2. Аналіз параметрів статевої системи	23
Глава IV. Аналіз генетичної мінливості видів роду Лісостепу України	25
Глава V. Рекомендації щодо використання матеріалів магістерської роботи при викладанні курсу “Біологія” в середній загальноосвітній школі.....	29
5.1. Плани-конспекти уроків.....	33
5.2. Зоологічні вікторини.....	55
Висновки	74
Література	75

Висновки

1. Таким чином, проведені дослідження прісноводного легеневого моллюска *L. stagnalis* s. l. на території Лісостепу України показали його диференціацію на західну й східну форми, що супроводжується фіксаціями альтернативних алелей, і наявність неширокої гібридної зони, що проходить приблизно по руслу Середнього Дніпра, а також генними інтрогресіями, спрямованими від східної форми до західної.
2. Очевидно, що *L. stagnalis* є політиповим й утворює надвидові комплекси, представлені вікарними видами, еволюційно-генетична дискретність яких підтримується винятково географічною ізоляцією.
3. Більш рідкі «види» *L. fragilis* і *L. doriana* є всього лише крайніми морфологічними варіантами *L. stagnalis* s. l., поява яких має суто стохастичну природу, й за цим не стоїть не тільки еволюційно-генетична, але навіть морфологічна дискретність.

Конхиометрические и цитогенетические исследование прудовика озерного (Mollusca: Gastropoda, Pulmonata, Lymnaeidae) Украины

Олейник Алена Юрьевна

Осуществлено изучение генетической и морфологической изменчивости прудовика озерного *Lymnaea stagnalis* s.l. в пределах Лесостепи Украины. При этом проведено генное маркирование особей популяций видов рода *Lymnaea* на территории Лесостепи Украины, установлен характер их генотипной изменчивости. Исследованы особенности конхиологических и анатомических параметров видов рода *Lymnaea*, выделенных на основе генного маркирования.

Впервые осуществлено генное маркирование особей сообществ видов рода *Lymnaea*. Установлено отсутствие генетической дискретности трех видов. Впервые исследовано конхиологические и анатомические признаки видов рода *Lymnaea* на территории Лесостепи Украины и проведено их комплексный анализ.

**Conchiological and citogenetic studying *Lymnaea stagnalis* s. l.
(Mollusca: Gastropoda, Pulmonata, Lymnaeidae) of Ukraine**

Olejnik Alena Jurevna

Studying of genetic and morphological variability *Lymnaea stagnalis* s.l is carried out within Forest-steppe of Ukraine. Gene marking of individuals of populations of kinds of sort *Lymnaea* in territory of Forest-steppe of Ukraine is thus spent, character of their genotypic variability is established. Features conchiological and the anatomic parametres of kinds of sort *Lymnaea* allocated on the basis of gene marking are investigated.

For the first time gene marking of individuals of communities of kinds of sort *Lymnaea* is carried out. Absence of genetic step-type behaviour of three kinds is established. For the first time it is investigated conchiological and anatomic signs of kinds of sort *Lymnaea* in territory of Forest-steppe of Ukraine and it is carried out their complex analysis.